

20 Söndagen efter Trefaldighet

3 Årg. Ev. Matt 13:53-57 (58)

I.N.J

Ringaktad! Avvisad! Misslyckad! Det är ord vi inte brukar sammanknipa med Jesus – eller hur? Ändå är det så man får säga om honom efter hans framträdande i sin hemstad Nasarets synagoga. Det blev ingen *succé* – det slutade i *skandal*. Det är precis det Matteus menar när han säger att Jesus blev *”en stötesten för dem”*. På grekiska använder han ordet *”skándalon”*, samma ord som *”skandal”* på svenska.

Men vad Jesus hade sagt? Ja, innehållet i hans undervisning – det återger inte Matteus för oss. Men läser vi Lukas version av berättelsen får vi veta att han citerat en profetia i Jesajas bok, om den kommande Messias. Och så säger han – rakt på sak: *”I dag har detta skriftställe gått i uppfyllelse inför er som hör mig.”* (Luk 4:21) Snickarpojken gick alltså för långt! Han tog munnen för full och kom med vetlösa anspråk. Det blev bara för mycket. Med andra ord: Skandal!

Men – kan man undra - vad har detta med dagens överskrift att göra? *”Att leva tillsammans*. Man får sannerligen jobba duktigt för att kunna pressa in dagens evangelium under den rubriken. Handlar verkligen evangeliet om samlevnad? Är det om relationsproblem vi skall tala? Att det ibland kan vara svårt att bli accepterad av sin familj eller bland de personer man växte upp med? Och konklusionen, vad blir den? Att det är så här det blir ibland: Man blir missförstådd och når inte fram? Och uppmaningen då? Att vi skall jobba på våra relationer? Försöka passa in? Inte sticka ut? Ligga lågt – eller tvärtom – att vi skall kräva acceptans – kosta vad det kosta vill? Ja, hur har evangeliebokskommittén tänkt när de valde just den här texten idag?

Den frågan kan jag tyvärr inte svara på. Evangeliebokskommitténs tankar övergår många gånger mitt förstånd. Men jag tänker göra ett försök att predika i alla fall. Och då måste jag citera den vers, som samma kommitté märkligt nog inte tagit med i evangeliet idag – den som avslutar hela det 13:e kapitlet hos Matteus. Där står det nämligen: *”Och han gjorde inte många underverk där, eftersom de inte ville tro”*. Jag tror att vi har en nyckel till att förstå texten just där! All mänsklig samlevnad och gemenskap – måste ju ha ett förenande kitt av något slag. Tron på Jesus är ett sådant kitt. Men oftare är det så att istället för tron är det släktskap och familjeband något som i långt högre grad förenar människor, eller detta att man tillhör ett visst folkslag eller talar ett visst språk, eller delar samma intresse eller en politisk uppfattning. Men oftast är blod tjockare än vatten. Och på Jesu tid – och i hans folk - var ett förenande kitt familjebandet – ett annat att man tillhörde Guds utvalda folk. Och nu gör Jesus något ofattbart. Genom att uppträda som en

som är *förmer*, spränger han sönder den instängda och begränsande bygemenskap som synagogförsamlingen i Nasaret utgjorde. Han går inte in i rollen som *en i församlingen*, en som fick hedersuppdraget att läsa ur Lagen och Profeterna och utlägga texten, utan *han pekar på sig själv* som den som Lagen och Profeterna vittnade om! Inte konstigt då om häpnaden vändes i förargelse och man inte ville tro!

Men, kunde de ha bedömt Jesus annorlunda? Jo, om de hade sett på honom i tro och inte bedömt honom på *"människors vis"* (2 Kor. 6:16) Men nu *"ville de inte tro"*. De såg bara till det yttre och inte tillräckligt djupt eller långt. Släkten man kom från, vilka familjemedlemmarna var, vilka namn de hade, var de bodde, yrket som gått i arv från släktled till släktled, det var *bedömningsgrunden*, den mall efter vilken man bedömde Jesus. Precis som Anders Frostensson skriver i sin psalm:

*De såg ej dig,
blott timmermannens son.
De såg ej dig,
när de dig drev med hån
Mot klippans brant
och ut i ensam natt.
En falsk profet
de såg och en besatt.*

Enligt dåtida judisk mening visste ingen varifrån Messias kom (Joh. 7:27). Men Jesu ursprung kände man. *"Snickarens son"* kom från enkla förhållanden. Omöjligt kunde han vara Messias, än omöjligare Guds egen Son. Att Gud kom till vår jord i vardagsgrå skepnad, bokstavligen med hammare och hyvel i hand - det är fortfarande en *"stötesten"* eller *"skandal"*. *"Människor ser till det yttre"* (1 Sam. 16:7), på ett jordbundet sätt, efter det vett och förnuft som är präglad av *"denna-sidighet"*. Med andra ord: Man ser på Jesus utan tro! Och då ser man *"snickarens son"* rätt och slätt. Inget annat. Och så förbyts häpnaden i förargelse. I Nasaret blev det alltså tydligt som vi läser om i Johannesevangeliet att *"han kom till det som var hans, och hans egna tog inte emot honom"* (Joh. 1:11).

Men kan man undra – kunde han inte valt ett annat sätt att komma på – så att det liksom blev lättare att tro på honom? Ja, vilket sätt Gud än hade valt så hade det blivit *"skandal"*. Redan det att tro på en Gud som griper in i världens gång, som verkar i sin skapelse, med sin skapelse och för sin skapelse – redan det är svårsmält för otröna. Så mycket lättare då med en Gud som man inte kan veta något säkert om, inte ens om han finns. Och om han nu överhuvudtaget existerar, så är han väldigt, väldigt långt borta. Men *sådan* är inte den Gud som beskrivs i vår Bibel. Nej, tvärtom, *"han är inte långt borta ifrån någon enda av oss"* (Apg. 17:27). Han är en Gud som är *för oss, med oss och hos oss*, hur ringa vi än är.

Därför kom han i den gestalt han gjorde. För vår skull. För att vi skulle kunna se honom i ögonen, höra honom tala till oss och komma honom mänskligt nära.

Jesus är alltså Gud, men uttryckt i *mänsklig gestalt*, transponerad ned till *mänsklig nivå* och översatt till *mänskligt språk*. Och ändå är han helt exceptionell! Tänk: En Gud med arbetarhänder! En Gud som svettas, som blir smutsig och sliter ont. En Gud som delar min vardag och inte kräver några undantag. En Gud som äter mitt bröd och sitter vid mitt bord. En Gud som kommer till mig. En Gud som blir som jag. En *”skandal”*? Javisst! Men än mer någon som det duger att tro på och att hålla sig till i både liv och död.

Nu sprängde ju inte bara Jesus den trånga och inskränkta bygemenskapen i Naseret. Han ersatte den med något annat. Visst *”han kom till det som var hans, och hans egna tog inte emot honom”* – men – det får vi inte glömma: *”åt dem som tog emot honom gav han rätten att bli Guds barn, åt alla som tror på hans namn”* (Joh. 1:12). Jesus bildar *en ny gemenskap*, som inte grundar sig på klan eller familj – kultur eller språk – hudfärg eller kön – nämligen trons gemenskap kring honom själv, *den kristna kyrkan*. Tron på Jesus – som är universell och gränsöverskridande – är det bästa botemedlet mot sociala skrankor, könsbarriärer, uppblåst nationalism, inskränkt bymentalitet och våldsbejakande klanvälde! Som Paulus skrev: *”Nu är ingen längre jude eller grek, slav eller fri, man eller kvinna. Alla är ni ett i Kristus Jesus”* (Gal 3:28). Tron ger oss alltså kraft att bryta oss loss från gemenskaper och samlevnadsformer som är begränsande och förkvävande!

Så varför – kära evangeliebokskommitté – varför utesluta vers 58 - den som förklarar vad som händer när man tror på Jesus och vad följderna blir när man inte *”vill tro”*? Allt beror ju på tron! Där tron finns, där sker det saker – ja till och med under – och Kristi kyrka är ju det största av *alla* under. Men där tron inte finns, där står till och med Gud maktlös. Och den tron – som ser både djupare och längre än jordiskt vett och mänskligt förnuft – den är något man måste öva sig i. Gudstjänsten är en bra plats för den övningen. Här får du öva dig i tro, växa i tro och fördjupas i tro. I gudstjänsten verkar ju Kristus själv, han som är *”trons upphovsman och fullkomnare”* (Heb. 12:2). Amen.

Psalmer: 406, 767, 221, 389 292